

	Francotyp · Hasler · Postalia · Komusina · Neopost	Dé vereniging voor de verzamelaar van frankeerstempels!
	Telefrank · Universal · Krag · Pitney-Bowes · Frama	
Redacteur algemeen: P.L. Janssen, janssen.oosterhout@ziggo.nl	Redacteur stempelnieuws: H. Smoor, h.smoor9@upcmail.nl	

	Uitnodiging voor de bijeenkomst op zaterdag 7 maart 2026 te Alphen aan den Rijn	
---	--	---

De eerste bijeenkomst van 2026 zal worden gehouden in Alphen aan den Rijn op **zaterdag 7 maart** en zal in het teken staan van ons 40-jarig jubileum!

U bent vanaf 10.00 uur welkom op het adres:

Zalencentrum “De Bron”, Troubadourweg 2, 2402 EP Alphen aan den Rijn.

We starten met de jaarvergadering en volgen daarbij onderstaande agenda:

- Opening door de voorzitter;
- Jaarverslag van de secretaris;
- Jaarverslag van de penningmeester;
- Verslag van de kascontrolecommissie;
- Verkiezing van de nieuwe kascontrolecommissie;
- Bestuursverkiezing; aftredend zijn de heren van den Merkhof en Janssen, beide heren stellen zich herkiesbaar;
- Datums bijeenkomsten 2026:
 - Zaterdag 7 maart 2026 te Alphen aan den Rijn (besproken)
 - Zaterdag 13 juni 2026 te Oosterhout (besproken)
 - Zaterdag 19 september 2026 te Elspeet (gepland)
 - Zaterdag 21 november 2026 te Alphen aan den Rijn (besproken)
- Mededelingen van het bestuur;
- Rondvraag;
- Uitreiking van het jubileumboek;
- Sluiting van het officiële gedeelte.

Peter Janssen
[Secretaris Frankeerstempel.nl]

FRANKEERSTEMPEL.NL

Verslag van de bijeenkomst op zaterdag 22 november 2025 te Alphen aan den Rijn

Bij de opening van de bijeenkomst kon de voorzitter 19 leden welkom heten, terwijl 3 leden zich hadden afgemeld bij de secretaris.

Helaas heeft Wim Kerkhoven zijn lidmaatschap opgezegd; zijn verzameling heeft hij aan de vereniging geschonken en is door Adri van den Merkhof opgehaald.

Ook de verzameling van Martien Vermeulen is inmiddels opgehaald in Bathmen. Beide grote verzamelingen zullen worden vergeleken met de catalogi en daarna wordt het materiaal weer verdeeld onder de leden.

Mocht u in een codicil beschrijven wat er met uw verzameling moet gebeuren, dan stelt het bestuur het op prijs om een afschrift van dit codicil te ontvangen. U kunt dit sturen naar onze ledenadministrateur Adri van den Merkhof.

In het maandblad Filatelie zijn weer twee artikelen verschenen waarbij aandacht wordt gevraagd voor frankeerstempels; een artikel van Jeffrey Groeneveld en een artikel van Jan van Loon. Over een jaar mogen we deze artikelen publiceren op onze website.

Ook onze eigen nieuwsbrief was weer het lezen waard! Met dank aan Jan Willem Jansma, Pieter Bosman, Gerard Straathof en de nieuwtjes van Henk Smoor.

Gelukkig was er ruim voldoende materiaal, zodat iedereen kon zoeken naar aanvullingen.

Peter Janssen

[Secretaris Frankeerstempel.nl]

Contributie 2026

Een vriendelijk verzoek van de penningmeester.

Een aantal leden heeft inmiddels de contributie voor 2026 al overgemaakt. Hartelijk dank daarvoor.

Voor zover u dat nog niet hebt gedaan, wilt u de contributie dan **voor 1 april 2026** in orde maken. Daarvoor maakt u **€ 15,00** over op onze bankrekening bij de **ASN Bank NL38 RBRB 0827 6739 65** ten name van **Frankeerstempel.nl te Woubrugge**.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Arie Wingelaar

[Penningmeester Frankeerstempel.nl]

Ondanks een 6-tal afmeldingen mocht de voorzitter bij zijn openingswoord toch 21 leden welkom heten. Traditiegetrouw zijn we gestart met de jaarvergadering:

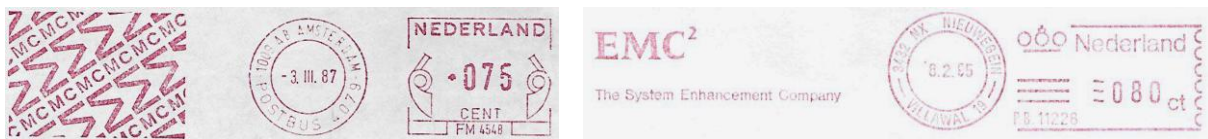
- Opening door de voorzitter, waarbij we een ogenblik stilstonden bij het overlijden van Martien Vermeulen;
- Het jaarverslag van de secretaris werd zonder opmerkingen aangenomen;
- De kascontrolecommissie had een kleine opmerking op het jaarverslag van de penningmeester. Het jaarverslag zal na correctie bij de volgende vergadering worden besproken. Tevens zal de nieuwe kascontrolecommissie worden gekozen, waarbij de heer Meerman in functie blijft;
- Verslag van de kascontrolecommissie: dit wordt tevens bij de volgende vergadering besproken;
- Bestuursverkiezing:
De heren Straathof, Wingelaar en Smoor waren aftredend en herkiesbaar. Zij werden dan ook met applaus herkozen!
- Datums bijeenkomsten 2025:
22 maart te Alphen aan den Rijn
14 juni te Oosterhout
20 september te Elspeet
22 november te Alphen aan den Rijn
- Jubileum 2026 (jubileumboek);
De voorzitter wist te melden dat er voldoende kopij is voor het samenstellen van het jubileumboek. Hij gaat de komende maanden aan de slag!
- Mededelingen van het bestuur;
In het blad Filatelie heeft een schitterend artikel gestaan van Jos Wessels naar aanleiding van de door hem samengestelde catalogus. Deze catalogus is gratis te downloaden op onze website.
- Rondvraag;
Fred van Dam heeft tijdens deze bijeenkomst persoonlijk afscheid genomen van de vereniging. Fred bedankt voor je jarenlange lidmaatschap!
Ton Etman zal voortaan minder vaak de bijeenkomsten bezoeken, hij tracht samen met echtgenote in maart en september aanwezig te zijn.
- Sluiting.

Peter Janssen
[Secretaris Frankeerstempel.nl]

Het onvoorstelbare heelal

Deel 3: Leven in het heelal?

Als we het over het leven van het heelal zelf hebben komen we meteen bij de prangende vraag hoe het heelal ontstaan is. Hoe is het allemaal begonnen? Wetenschappers gaan veelal uit van een ‘oerknal’, hetgeen feitelijk een rare naam is, want er was niets en geluidsgolven konden zich niet voortplanten, waardoor van een hoorbare knal geen sprake kan zijn. Eigenlijk is de basisvraag hoe er ‘iets’ uit ‘niets’ kon ontstaan.

Einstein zegt in zijn bekende relativiteitstheorie dat $E = MC^2$, dat betekent dat energie gelijk is aan massa maal de lichtsnelheid (300.000 km/s) in het kwadraat. Energie kun je niet waarnemen, en is dus eigenlijk ‘niets’. Die energie kan wel omgezet worden in massa, en wordt dan ‘iets’. Energie heeft verschillende uitingsvormen (bv. straling, warmte, beweging), maar gaat niet verloren. Hieruit zou je kunnen concluderen dat er een enorme hoeveelheid ‘niets’ (energie) was, en dat die op enig moment omgezet werd in ‘iets’ (massa, straling, beweging en warmte). Als (slechte) vergelijking kun je denken aan een lamp die aangezet wordt. Het ene moment is er niets, en op het volgende moment heb je licht en warmte. Op dat moment begon de tijd te lopen.

FRANKEERSTEMPEL.NL

Vanaf dat moment ontstaat ook ruimte. Ruimte is op zich ook niets (het is onzichtbaar en leeg), maar je zou het kunnen definiëren als het vacuüm tussen materie, zoals hemellichamen. Doordat sterren en sterrenstelsels steeds verder uit elkaar bewegen, wordt de ruimte steeds groter. En dat proces is nog steeds gaande, want het heelal dijt nog steeds uit. Geen explosie dus, maar een expansie.

Zo'n 15 miljard jaar geleden werd het heelal zo gevuld met een enorme hoeveelheid super heet plasma. Na honderdduizenden jaren is het plasma dusdanig afgekoeld dat zich structuren als quarks, neutronen, protonen, elektronen en eenvoudige atomen en moleculen (waterstof en helium) konden vormen. In het hele universum zijn 4 natuurkrachten van toepassing: gravitonen zorgen voor zwaartekracht, fotonen voor electromagnetische kracht (kracht tussen geladen deeltjes), gluonen om protonen en neutronen in de atoomkern bij elkaar te houden en bosonen die ervoor zorgen dat het vervalproces kan plaatsvinden. Fotonen bewegen vrij door het heelal en zijn verantwoordelijk voor het licht.

Licht van sterren reist in een rechte lijn, maar wel alle kanten op rond de ster. Wat je ziet is niet het licht zelf, maar zijn deeltjes die dat licht reflecteren. Je zou verwachten dat door al die stralende sterren de hele ruimte verlicht zou zijn. In de ruimte zijn echter geen deeltjes, en dus is er in de ruimte geen reflectie en is het donker. Je ziet er alleen de sterren en hemellichamen die licht reflecteren. Dat komt doordat we alleen het licht zien dat op onze ogen valt.

Zwaartekracht zorgt ervoor dat deeltjes elkaar aantrekken en samenklonteren. Uit de nevel van stof en gas ontstaan zo na honderden miljoenen jaren de eerste sterren en sterrenstelsels. Eén daarvan is onze Melkweg, die zo'n 5 miljard jaar oud is, maar zich nog steeds ook weer vernieuwd. Elk jaar komen er naar schatting 10 sterren bij in de Melkweg (ook wel de Milky Way genoemd). Ons zonnestelsel bestaat, net als de rest van het heelal, voor 96% uit donkere energie en nog onbekende donkere materie. In die grote leegte zwerft dus eigenlijk maar heel weinig materie rond waar we iets van weten.

Bij dat samenklonteringsproces gaat alles ook draaien. Een ster in wording krijgt hierdoor een grotere dichtheid en een hogere temperatuur. Dat creëert omstandigheden waarbij kernfusie spontaan op gang komt. Dat zorgt voor een explosie van energie, waarbij de zon niet alleen straling (licht) en warmte afgeeft, maar ook alle materie ‘in de buurt’ wegblaast. De zwaardere delen minder ver dan de lichtere. Ook daar vindt weer een samenklontering en rotatie plaats, en daaruit ontstaan planeten. Het dichtst bij de zon gesteenteplaneten en verder van de zon gasplaneten. Volgens een andere hypothese was Jupiter de eerste planeet die gevormd werd in ons zonnestelsel en ontstonden de andere planeten pas later. Volgens die theorie hebben de zich vormende planeten door ons zonnestelsel gezworven.

Zonder Saturnus zou Jupiter al het ruimtemateriaal opgeslokt hebben. Jupiter zou er op zijn beurt weer voor gezorgd hebben dat de aarde bij zijn ontstaan voldoende water aan zich kon binden. Op zijn reis door het zonnestelsel zou Jupiter namelijk water uit de planetoïdengordel in de buurt van wat later de aarde werd, hebben achtergelaten. En mogelijk ontstaat er uit de planetoïdengordel tussen Mars en Jupiter ooit nog een nieuwe planeet, maar houdt de zwaartekracht van Jupiter dat proces voorsnog tegen.

Manen zouden op dezelfde manier kunnen ontstaan. Doordat de samenstelling van gesteenten op onze maan en op aarde erg op elkaar lijken, denken astronomen dat de aarde zo’n 4,5 miljard jaar geleden op een andere planeet (Theia) gebotst is, waarbij een grote hoeveelheid vloeibare lava weggeslingerd is, en na afkoeling onze maan vormde. Het bijzondere van onze maan is dat hij relatief groot is ten opzichte van de planeet waar hij omheen draait. Ook is bijzonder dat de botsing er de oorzaak van is dat de aardas gekanteld is, hetgeen grote invloed heeft op de seizoenen en de klimaatstabiliteit. Verder nam de rotatiesnelheid af en zorgden getijden voor oceaanstromingen.

Ondanks alle samenklontering en zweeft er ook nog veel ‘losse’ materie in de ruimte. Vanuit de planetoïdengordel tussen Mars en Jupiter kunnen meteorieten komen die in de buurt van de aarde komen (zgn. aardscheerders). Als ze de aarde bereiken verbrandt een groot deel vaak in de dampkring. De restanten van die meteorieten vallen dan op aarde. Ook zie je soms kometen.

Dat ziet eruit als een sneeuwbal met een staart. De komeet bestaat uit stof, ijs en gas. Doordat dit geheel te dicht bij een ster komt sublimiert het ijs en dat vormt de staart. Flinkere meteorieten en kometen die op aarde inslaan kunnen grote gevolgen hebben. Door een inslag ervan zouden destijds de dinosauriërs ausgestorven zijn. Vaak is het echter niet zo dramatisch en gaat het om kleine steenbrokken. Als die met hoge snelheid de dampkring binnen dringen lichten ze korte tijd op. Als we dat zien spreken we van een 'vallende ster' en doen we snel een wens.

Hoewel je zou verwachten dat alle hemellichamen driedimensionaal om elkaar heen zouden draaien, is dat toch niet zo. De planeten draaien in een 'plat vlak' rond de zon, al wijken de planeetbanen van Mercurius en Uranus daar iets van af. Daardoor zie je de planeten altijd vlak boven de horizon. Ook de maan houdt zich niet netjes aan dat vlak. De Melkweg is waar te nemen als een lichte band, die lijkt op een discus. Daar zien we dezelfde afplatting optreden, die veroorzaakt wordt door de eerdergenoemde draaiing.

Na zo'n 10 miljard jaar (grote zonnen zijn eerder opgebrand en kleinere leven langer) is een ster zoals onze zon 'opgebrand'. De ster 'sterft' d.m.v. een explosie (supernova), waarna zij implodeert door haar eigen zwaartekracht. De ster straalt niet meer en wordt een zwart gat. Zwarte gaten hebben door hun hoge dichtheid en hoge massa een enorme zwaartekracht, waardoor ze alle materie in de omgeving 'opslokken'.

De ontsnappingsnelheid gaat zelfs de snelheid van het licht te boven. Licht kan er dus ook niet uit ontsnappen. Daarom zie je zwarte gaten ook niet. In het centrum van elk zonnestelsel bevindt zich een gigantisch zwart gat (een quasar), waar alle sterren omheen cirkelen. Zo'n zwart gat blijft continu massa opslokken die te dichtbij komt. Zwarte gaten krijgen zo wel meer massa, maar worden niet groter. Wel geven ze continu zgn. 'Hawkingstraling' af, waardoor ze langzaam 'verdampen'. Zelf stel ik me een zwart gat voor als een omgekeerde 'oerknal', waarbij massa wordt omgezet in energie. Hoewel er nog steeds nieuwe sterren gevormd worden, denkt men dat dat op enig moment zal ophouden, eenvoudigweg omdat er onvoldoende gaswolken over zijn. Uiteindelijk, na vele miljarden jaren, zal het hele heelal dan verdwenen zijn in de zwarte gaten, zodat er 'niets' overblijft.

Astronomen spreken van ‘singulariteit’. Dat is een punt met oneindig grote dichtheid en een oneindig klein volume, waar ruimte en tijd uit ontstonden, maar ook ophouden te bestaan.

Het heelal lijkt dus zo dood als een pier, maar is toch een heel levendig geheel. Als hoogontwikkelde levensvorm is de mens natuurlijk geïnteresseerd in de vraag hoe er in dat geheel echt leven, zoals wij dat kennen op aarde, is ontstaan. En als het hier op aarde kan ontstaan, is er dan ook elders in het heelal leven?

Voor levende organismen zijn bouwstenen nodig. De simpelste bouwsteen is het element waterstof. Dat kan via kernfusie in een ster omgezet worden in zwaardere elementen als Helium, Koolstof, Neon, Zuurstof, Silicium en IJzer. Via invanging van neutronen zullen ook nog zwaardere elementen gevormd worden, al is daar de enorme hitte van een supernova voor nodig. Kosmische straling geeft de energie om deze elementen samen te laten smelten tot moleculen.

Voor leven zoals wij dat kennen zijn aminozuren (basis voor eiwitten) essentieel. In de ruimte komen grote hoeveelheden complexe moleculen, waaronder aminozuren, voor. Via de talrijke kometen of meteorieten zullen die ook op aarde terecht zijn gekomen. De atmosfeer van de aarde bestond aanvankelijk uit 87% waterstof, 13% helium, 0,025% zuurstof, 0,02% stikstof en 0,01% koolstof.

Experimenten hebben aangetoond dat zich uit deze ‘oersoep’ onder invloed van vulkanisme, bliksem, UV-licht en radioactiviteit eiwitten konden vormen. Zo konden de eerste eenvoudige levensvormen (bacteriën) ontstaan, die in staat waren zichzelf voort te planten. Zo’n 3 miljard jaar geleden waren cyanobacteriën of blauwgroene algen mogelijk de eerste organismen die via fotosynthese zuurstof produceerden. Hierdoor steeg de hoeveelheid zuurstof in de atmosfeer, en dat opende deuren voor de ontwikkeling van andere organismen. Volgens Darwin’s evolutietheorie kunnen er dan in een voldoende lange tijdsperiode via ‘trial and error’ en ‘survival of the fittest’ steeds andere en hogere levensvormen ontstaan.

Statistisch gezien is de kans dat dit proces zich ook elders in het heelal heeft afgespeeld zeer groot. Er zijn immers heel veel andere sterren met bijbehorende planeten. Verschillende mensen hebben berekend dat er wel 2 miljoen, of zelfs wel 600 miljoen, 'levensvriendelijke' planeten zouden moeten zijn in het heelal. En aliens als E.T. zouden onze aarde al bezocht hebben...

Maar zo eenvoudig is het niet, want er moet aan meer voorwaarden voldaan worden. Zo moet er een atmosfeer zijn rond de planeet, die niet te ijl en niet te dicht is, en waar een redelijk constante luchtdruk op zeeniveau is. Ook moet die atmosfeer schadelijke straling tegenhouden. De aarde is groot genoeg om die atmosfeer vast te houden. Verder moet er een gunstige temperatuur zijn, zodat de chemische reacties kunnen plaatsvinden en organismen in leven kunnen blijven. Dat wil zeggen dat de planeet op een bepaalde afstand van de ster moet staan, zodat er ook vloeibaar water aanwezig is. De maan helpt de aarde om z'n draaiingsas redelijk stabiel te houden, waardoor grote klimaatomslagen voorkomen worden. De kans op een dergelijk 'aarde-maansysteem' elders lijkt niet zo groot.

Zonder een acceptabele zwaartekracht is ook geen leven mogelijk, hetgeen eisen stelt aan de grootte van de planeet. En dan is er tijd nodig om leven te laten ontstaan. De betreffende ster moet dan al lang genoeg bestaan, en dus in een 'gunstige' levensfase zitten. Gedurende die periode moeten er ook niet te veel botsingen met andere hemellichamen geweest zijn, omdat die het proces kunnen vertragen of tenietdoen. De aarde heeft als voordeel dat Jupiter door z'n zwaartekrachtveld veel voorwerpen die op aarde zouden storten 'afvangt' voordat ze daar de kans toe krijgen. En tenslotte moet je, wil je hoogontwikkelde levensvormen zoals de mens aantreffen, op het juiste moment kijken. Als je 5 miljoen jaar te vroeg naar de aarde had gekeken, had je geen mensen aangetroffen. En ja, 5 miljoen jaar is niet echt lang op een 15 miljard jaar oude planeet!

Als we naar ons eigen zonnestelsel kijken dan is het niet onmogelijk dat er leven op Venus geweest is. Venus heeft nu een hele dichte atmosfeer en een hoge temperatuur, maar die kan in het verleden minder dicht en lager geweest zijn, doordat de zon toen nog minder krachtig was. Op Mars zou vroeger water gestroomd kunnen hebben. Door een verandering van de ashellings zou het er nu onleefbaar geworden kunnen zijn, en in de toekomst kan de dampkring zich mogelijk weer verdichten en kan de temperatuur dusdanig veranderen dat leven weer mogelijk wordt. Ook de manen 'Europa' en 'Io' van Jupiter worden genoemd als mogelijke kandidaten, gezien de aanwezigheid van water en vulkanische activiteit. De maan 'Titan' van Saturnus heeft veel vloeibare koolwaterstoffen, vloeibaar methaangas en een dampkring met veel stikstof. Allemaal hoopgevend voor vormen van leven.

Hoewel het nog niet is aangetroffen, blijft het zeker mogelijk dat er elders in het heelal leven is. De kans dat we dergelijke 'aliens' ooit zullen zien is echter zo goed als nul. Dat komt door de onvoorstelbaar grote afstanden tussen sterren in het heelal. Het duurt al zo'n 500.000 jaar om naar de rand van ons eigen zonnestelsel te reizen, en dat geldt natuurlijk omgekeerd ook voor die aliens. Het is dan nog eerder denkbaar dat we via radiostraling of microstraling signalen van andere levende wezens kunnen oppikken, als die signalen tenminste net op het goede moment (wij kunnen ze pas de laatste 100 jaar opvangen, en dat is een periode van niets op de galactische tijdschaal) en in de goede richting (je moet echt heel goed richten om net op de aarde uit te komen) zijn uitgezonden. En dan moeten we ze nog 'interpreteren' om de boodschap te begrijpen. Overigens stellen we ons nu levende wezens voor zoals wij die kennen. We moeten niet uitsluiten dat er in het heelal andere vormen van leven bestaan, die we op aarde niet kennen. Mercuriusmannetjes zoals hieronder wellicht?

Zelfs met enorme telescopen zien we maar een heel klein deel van het universum. Een telescoop in de ruimte kan ons nog verder doen kijken, maar uiteindelijk zien we hooguit zichtbaar licht van iets verder weg. Via onzichtbaar licht (infrarood, ultraviolet, röntgen, radio, gamma en microgolf) kunnen we veel meer ‘zien’. Die straling, elk soort gekenmerkt door een bepaalde golflengte en frequentie, kunnen we bijvoorbeeld via radiotelescopen en röntgentelescopen bij elke soort straling anderen dingen ‘zien’. In Nederland doen we dat via aan elkaar gekoppelde radiotelescopen in Dwingeloo en Westerbork en het LOFAR (Low Frequency Array) in Noord-Nederland.

Straling die door de dampkring wordt tegengehouden (bv. UV, röntgen, infrarood en gammastraling) kan alleen opgevangen worden via satellieten in de ruimte. Een voorbeeld hiervan is IRAS (InfraRood Astronomische Satelliet), die sinds 1983 rondjes om de aarde draait. Daarmee kun je zelfs sterrenstelsels van vlak na de oerknal bestuderen. Krachtige computers helpen ons door hun grote opslagcapaciteit en rekenkracht om de ongekende hoeveelheid gegevens die we over het heelal en de hemellichamen verzameld hebben te ordenen te modelleren (simulaties) en te bewaren.

Doordat licht zo'n hoge snelheid heeft en zo ver doorstraalt kunnen we ‘terugkijken’ in de tijd. Het licht van een ster die op 10 lichtjaar van ons vandaan staat doet er 10 lichtjaar over om ons te bereiken. Wat wij zien is dus het licht, en dus de ster, zoals die er 10 lichtjaar geleden uitzag! Inmiddels kan die ster dus al lang uitgedoofd zijn, maar zien we hem nog wel.

Het leven op aarde is maar een beperkte periode mogelijk, omdat de omstandigheden in het verleden anders waren en ook in de toekomst zullen veranderen. En dan doel ik niet op de huidige klimaatverandering, want dat is echt ‘peanuts’ bij wat er gebeurt als een ander groot hemellichaam in botsing komt met de aarde. Dat zou de zesde massale uitstervingsgolf van leven op aarde betekenen. De eerste vijf zijn ‘we’ wel weer te boven gekomen. Ik zeg bewust ‘we’, want 99,9% van alle soorten die ooit bestaan hebben is inmiddels weer uitgestorven.

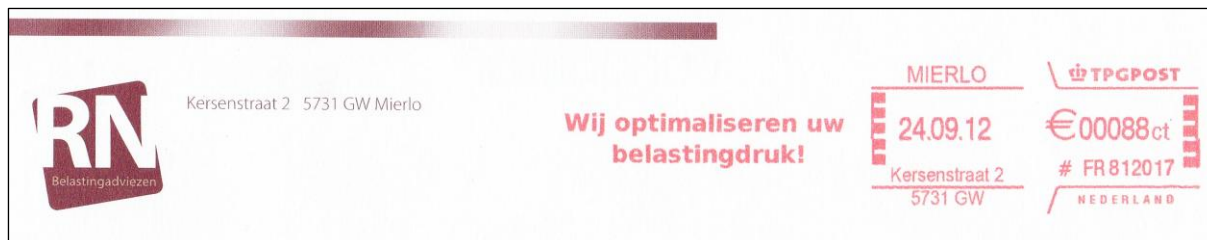

Verder zit onze zon op de helft van z'n levensperiode. Op dit moment neemt de temperatuur van de zon nog toe. Als die te veel toeneemt wordt leven op aarde onmogelijk omdat al het water zal verdampen, iets wat eerder mogelijk al op Venus heeft plaatsgevonden. Als de zon aan het einde van z'n levensfase komt, zal hij enorm opzwellen en zal de temperatuur op aarde vele honderden graden stijgen. Door de dan toegenomen zwaartekracht en de afgenomen stralingskracht kunnen planeten als Mercurius, Venus en de aarde door de zon opgeslokt worden. Zelfs als dat niet gebeurt en de zon uitdooft is leven op aarde onmogelijk omdat het dan juist heel koud wordt doordat de zonnestraling is opgehouden. Het spectaculairste scenario is dat onze Melkweg op een gegeven moment zal 'botsen' met Andromeda, het 'dichtstbij' gelegen andere zonnestelsel. Of dit daadwerkelijk tot botsingen zal leiden, of tot explosies, wegslingering, verdichting of nieuwe sterren, dat weten we niet. Wat we wel weten is dat we van dat spektakelstuk geen getuige zullen zijn. Misschien heeft Polaroid er wel een beeld van

[Jan Willem Jansma]

Wat doet mijn adviseur nu?

Hij optimaliseert [Van Dale: *brengen in de meest gunstige omstandigheden*] mijn belastingdruk! Ik had hem juist ingehuurd voor het verminderen van mijn belastingdruk! Daarmee adverteerde hij in 2012 en het rare is dan dat dat bedrijf nu nog steeds bestaat. Of lees ik het verkeerd en probeert die adviseur de belastingdruk zo veel mogelijk te beperken? Dat zou ook kunnen, gezien hetgeen Van Dale nog meer zegt over 'optimaliseren': *tot het gunstigste compromis brengen tussen zaken die met elkaar moeilijk te verenigen zijn*. Oftewel tussen 'de belastingdienst wil zo veel mogelijk hebben en ik wil zo min mogelijk betalen'.

De lezer kiest maar.

[Gerard Straathof]

FRANKEERSTEMPEL.NL